

El català, llengua de comunicació científica. (Divendres 20 de juny de 2003 i dissabte 21 de juny de 2003). — Els dies 20 i 21 del proppassat mes de juny de 2003, la Càtedra UNESCO de Llengües i Educació de l'IEC i la Deutscher Katalanistenverband e. V. (DKV) organitzaren conjuntament un Col·loqui, a la seu de l'Institut, sota el títol «El català, llengua de comunicació científica». En foren ponents els professors Carles Riera (Universitat Ramon Llull), Josep Eladi Baños (Universitat Pompeu Fabra), Joandomènec Ros (Universitat de Barcelona), Jaume Pòrtulas (UB), la senyora Rosa Colomer, directora del TERMCAT, i els professors Teresa Cabré (UPF) i Joan Antoni Mesquida (Universitat de les Illes Balears). En absència del doctor Joan A. Argenter, titular de la Càtedra UNESCO, actuaren com a moderadors la Dra. Cabré i el Dr. Ulrich Hoinkes, vicepresident de la DKV.

A la sessió matinal del divendres 20, després d'unes breus paraules proemials i de benvinguda per part del president de l'IEC i del Sr. Hoinkes, la ponència del prof. Carles Riera, «Producció, difusió i divulgació de la ciència en català», partint dels principis de subsidiarietat i de funció exclusiva, i de la diferenciació de tres funcions (producció, difusió i divulgació científiques), suggerí que la llengua catalana hauria d'ésser indispensablement la llengua de la producció i de la divulgació de la ciència, mentre que les llengües foranes (primordialment l'anglès, en tant que llengua franca) haurien de servir per a la difusió dels resultats. A continuació, el Dr. Eladi Baños, en la ponència «La terminologia de la recerca clínica: un exemple de col·laboració entre universitat, empresa privada i administració pública», presentà el Projecte terminològic que un grup de professors de biomedicina van dur a terme per a poder fer la seva docència en català. El projecte va seleccionar només aquelles unitats que els especialistes del camp consideraven especialment problemàtiques: els termes que habitualment no es tradueixen, els de traducció incorrecta i els termes ja arrelats en l'ús que són de traducció discutible.

Després de la pausa, el prof. Joandomènec Ros presentà la ponència «Reflexions d'un professor universitari sobre la publicació científica en català», on subratlla la falta d'interès editorial per publicar obres originals o traduccions en català, per qüestions de mercat, i la minva d'interès del professorat universitari per l'ús i per la qualitat de la llengua en la docència. Finalment, l'autor d'aquestes ratlles recordà que les diferents disciplines científiques tenen distinta evolució i que, en aquest sentit, les 'velles' Humanitats poden tenir possibilitats alternatives de publicació en català que no tenen les matèries de ciències experimentals. Acabà defensant la necessitat que Catalunya disposi d'un organisme de recerca paral·lel al que té el castellà (CSIC), el francès (CNRS) o l'italià (CNR).

A la sessió de la tarda, la Sra. Rosa Colomer, en la ponència «La normalització de la neologia terminològica en llengua catalana» presentà el procés de normalització terminològica i els criteris que utilitza el Consell Supervisor del TERMCAT per establir les formes normalitzades. Remarca que els termes que són objecte de normalització són aquells que no disposen d'una denominació fixada en català perquè responen a productes nous. Acabà especificant els seus criteris lingüístics, terminològics i pragmàtics. Tot seguit, la prof. M. Teresa Cabré presentà la ponència «Organització de la Terminologia Catalana: propostes a la vista de la situació actual». Començà justificant per què les llengües minoritàries, minoritzades o en procés de normalització han de disposar de terminologia pròpia i insisteix en el fet que la disponibilitat terminològica és encara més important per a les llengües en situació minoritzada, com és el cas del català: en aquestes circumstàncies la producció de recursos terminològics compleix una funció simbòlica important. Tot seguit, revisà la incidència que el model terminològic quebequès ha tingut en el model català i insistí en la necessitat de revisar l'organització de la terminologia catalana a la vista dels canvis socials que s'han produït durant els darrers vint anys. Finalment, el doctor Joan Antoni Mesquida, en la ponència intitulada «Oportunitat i conveniència de conèixer i tenir en compte la llengua científica del català antic en el català científic modern», va exposar els projectes de recerca que duu a terme sobre terminologia i textos científics antics i es preguntà si aquest tipus de recerca pot contribuir a la fixació del català científic modern.

A la sessió del dia següent, Bàrbara Roviró, de la DKV, presentà el congrés dels romanistes alemanys a Kiel, en el qual el català tindrà una presència important. Per acabar, hi hagué un ample intercanvi d'opinions, en el curs del qual es van formular una sèrie de *desiderata*, que, redactats per la doctora Cabré, foren unànimement aprovats com a conclusions del Congrés:

1. Caldria fomentar la difusió de la ciència que es fa a Catalunya a l'exterior amb ajuts a la traducció de les obres més competitives i amb revistes editades a Catalunya, en català i en anglès, que siguin al màxim de competitives per la qualitat dels continguts.

2. Caldria promoure en totes les Universitats l'oferta de cursos de formació en català científic, a fi d'assegurar que els futurs professionals de l'àmbit catalanoparlant podran exercir les tasques pròpies en un català de qualitat.

3. Caldria impulsar la coresponsabilització dels científics catalans en la producció de terminologia de qualitat, recuperant la tradició que ens els anys setanta existia a Catalunya de participació espontània de científics i tècnics en la normalització dels termes, vehiculant, això sí, les propostes a través dels organismes competents, en aquest cas el TERMCAT. [J. P.]